

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Vertrouwen als basis

Mara Naomi Min

Leeftijd
20 jaar

**Godsdienst/
levensovertuiging**
protestants-christelijk
(maar atheïstisch
opgevoed)

Geboorteplaats
Zaandam

Woonplaats
Midden-Groningen

Actief als
student Religiewetenschappen

Politieke partij
CDA-lid sinds 2017

Passie
poëzie

Beste Mona Keijzer,

Beste Pieter Omtzigt,

Beste Hugo de Jonge,

Ik moet toegeven dat je niet mijn eerste keuze was. Of mijn tweede. Maar ik ben zeker niet ontevreden met deze uitslag! Ik vind dat het CDA van geluk mag spreken dat we wel drie geschikte kandidaten voor het lijsttrekkerschap hebben mogen vinden, en daar ben ik enorm dankbaar voor.

Mijn naam is Mara Naomi Min en ik ben 20 jaar oud. Ik woon in de gemeente Midden-Groningen, waar ik commissielid ben voor het CDA. Daarnaast heb ik twee dichtbundels uitgebracht en studeer ik Religiewetenschappen aan de RuG. In deze brief ga ik uitleggen wat mijns inziens de belangrijkste kwaliteiten van een lijsttrekker zijn, aan de hand van tien kopjes, die in willekeurige volgorde zullen volgen.

1 Geen woorden maar daden

Tegenwoordig hoor ik steeds vaker dat politici niet te vertrouwen zijn. Dit idee komt voort uit loze beloften, die gedaan worden om stemmen te vergaren.

Er is één oplossing voor dit wantrouwen: geen woorden maar daden. Hoe cliché dit ook klinkt, er zit een kern van waarheid in. Als er geen loze beloften worden gedaan, worden er geen onterechte verwachtingen gewekt, en op die manier krijgt de burger opnieuw vertrouwen in politici en in politieke partijen. Daarnaast zijn lege woorden nergens voor nodig: als een partij door haar daden laat zien dat ze de samenleving vooruithelpt, levert dit ook stemmen op. En dan verdient ze die stemmen ook.

2 Transparante overheid

Een ander kenmerk van betrouwbaarheid is transparantie. Soms zijn bepaalde beslissingen erg ingewikkeld en zit er veel meer achter dan op het eerste gezicht lijkt, waardoor een besluit onterecht of raar kan overkomen op de burger. Als zo'n besluit dan simpeler gemaakt wordt in de hoop dat de burger

⋮ 'Wantrouwen ontstaat niet uit het
⋮ toegeven van fouten, maar uit het
⋮ verbergen ervan.'

het beter begrijpt, zorgt dit voor verwarring. Als politici vertrouwen op de intelligentie van de burger, kunnen beslissingen transparanter naar buiten gebracht worden. Hoewel sommige zaken erg complex zijn, heeft de burger recht op deze transparantie, en kan de overheid erop vertrouwen dat deze niet misbruikt wordt door de 'tegenpartij'.

3 Kritisch denken

Daarnaast is het belangrijk dat een lijsttrekker zijn of haar partijgenoten motiveert om kritisch te kijken naar toekomstige en eerder genomen beslissingen. Wanneer een partij reflecteert op haar eigen fouten en op eigen prestaties, kan ze groeien in kwaliteit en kwantiteit. Bij de huidige coronacrisis is dit nog meer van belang dan bij andere onderwerpen; omdat de context, zowel wereldwijd als lokaal, continu verandert, is het essentieel dat de overheid blijft onderzoeken welke maatregel minder, en welke meer coronagevallen lijkt te veroorzaken. Door deze kritische reflectie kan de overheid leren en haar strategie aanpassen, opdat er minder mensen ziek worden. Daarnaast heeft de overheid een voorbeeldfunctie voor haar burgers en stimuleert een kritische overheid haar burgers om ook kritisch te blijven.

4 Compromissen sluiten

Kritisch denken geldt ook als het gaat om het volgen van het kabinet en het volgen van de coalitie. Het is echter wel van belang om 'kritisch denken' niet te definiëren als 'constant voet bij stuk houden'. In de politiek, net als op andere gebieden, is het essentieel dat er compromissen gesloten worden. Door te luisteren naar elkaar en de eigen prioriteiten op orde te hebben, wordt het sluiten van compromissen mogelijk en belangrijk voor de partij. Een goede lijsttrekker stimuleert dit mijns inziens dan ook zo veel mogelijk. Compromissen sluiten betekent dus niet standaard overstag gaan, maar inzien dat er soms wat water bij de wijn gedaan moet worden.

5 Stemmen behalen als middel

Ik heb het behalen van stemmen eerder al aangehaald, maar ik vind het belangrijk om hier een korte uitleg aan toe te voegen. In een cursus van de Steenkamp Leergang heb ik geleerd dat het behalen van stemmen geen doel op zich is, maar een middel. Wanneer een partij veel stemmen haalt, heeft ze meer macht en kan ze Nederland verbeteren naar haar visie. Nederland verbeteren, zowel in financieel opzicht als in sociaal opzicht, is dus het doel, en stemmen zijn het bijbehorende middel.

6 Fouten toegeven

Daarnaast is het belangrijk voor een lijsttrekker, evenals voor ieder ander mens, om te reflecteren op zijn of haar fouten en deze toe te geven. Wantrouwen ontstaat, naar mijn mening, niet uit het toegeven van fouten, maar uit het verbergen ervan. Wanneer een politicus een fout tracht te verbergen en deze komt toch aan het licht, gaat de burger twifelen welke verborgen fouten er nog meer zijn. Om vertrouwen te creëren is het dan ook belangrijk om open te zijn en fouten toe te geven. Een recent voorbeeld hiervan is de toeslagenaffaire: pas toen de fouten werden erkend, kon er naar een oplossing gezocht worden. Mensen maken weleens fouten en dat is oké! Uiteraard is het wat complexer voor de overheid, vanwege de angst voor juridische schadeclaims, maar mijns inziens zullen de schadeclaims minder groot zijn als de fout eerder toegegeven wordt, omdat er dan minder mensen schade oplopen. Dat is dus een win-winsituatie!

7 Solidariteit

Het volgende punt dat ik wil aanhalen betreft de solidariteit in ons land. Veel problemen worden veroorzaakt door een gebrek aan solidariteitsgevoel en

Kunnen verholpen worden door te investeren in een gevoel van eenheid. Niet voor niets is dit een kernpunt van het CDA; solidariteit is essentieel in ons land. Een manier waarop jij als leider van het CDA kunt investeren in solidariteit is het letten op het taalgebruik: wij-zij-tegenstellingen, waarin de ene groep tegenover de andere wordt gezet, kunnen beter voorkomen worden; dit zal de focus op inclusiviteit doen groeien. Hierbij hoort het idee dat mensen voor hun nabije omgeving moeten opkomen, indien mogelijk, waarbij het gezin zagezegd de hoeksteen van de samenleving is.

8 Diversiteit

Ook de omarming van diversiteit is cruciaal voor onze samenleving. Nederland was het eerste land dat het huwelijk tussen mensen met hetzelfde geslacht legaliseerde, maar toch zijn we nog niet 'klaar'. Als ik met mijn ex-vriendin over straat liep, had ik altijd een gevoel van onveiligheid; dit zou niet zo moeten zijn. Dit geldt niet alleen voor mensen uit de lgbtq+-community, maar voor alle 'minderheden' in Nederland. Als lijsttrekker is het van belang ervoor te zorgen dat Nederlanders worden gemotiveerd om elkaars verschillen in te zien en te waarderen, maar ook altijd te blijven zoeken naar overeenkomsten.

9 Religie

Bovendien zou een lijsttrekker, met name één van het CDA, religieuze diversiteit moeten accepteren en waarderen. Vanuit mijn achtergrond als religiewetenschapper en als christen kan ik zeggen dat hiermee godsdienst in de breedste zin van het woord bedoeld wordt: niet alleen geïnstitutionaliseerde religie, maar ook persoonlijke religie en spiritualiteit. Als de overheid alle vormen van religie accepteert, krijgt de burger meer kans om zich te ontwikkelen op spiritueel gebied. Vrijheid van godsdienst is de basis hiervan, maar een tolerante houding van individuele burgers en individuele politici is tevens van grote invloed.

10 Gedicht

Zoals ik eerder schreef, ben ik een dichteres. Daarom heb ik besloten om de voorgaande negen punten samen te vatten in één gedicht:

Ons landje is zo prachtig,
met zijn platteland en steden,
met zoveel slimme mensen
die hun passies willen delen.

Met zijn vele Nederlanders
met hun taal en hun muziek.
Ze zijn allen even mooi
en talentvol en uniek.

Met hun tolerante houding
op vertrouwen gebaseerd
en hun liefde voor elkaar
door eenieder wel begeerd.

Met hun geven en hun nemen
omarmen zij diversiteit,
ongeacht kleur en religie,
leeftijd of geaardheid.

Dus iedere politicus
die zijn burgers respecteert
en naar hun adviezen luistert,
wordt vanzelf gewaardeerd.

Hartelijke groet,
Mara Naomi Min

